

Fül-orr-gégészeti vonatkozások a képzőművészetben

Dr. Gerlinger Imre,
PTE, ÁOK, Fül-orr-gége Klinika,
PÉCS

photo: czéh bá

Hyeronimus Bosch:
„The Carrying of the cross”
(ca. 1505) (Museum of Fine Arts, Ghent)

HIBÁS ÉRTELMEZÉSEK

Pierro della Francesca: Federigo da Montefeltro és felesége Battista Sforza (1465-72?) Uffizi, Firenze

- Montefeltro Urbino grófja volt (1422–82)
- Urbino mecénása, legtekintélyesebb kalmár
- Felesége Battista Forza
- Lovagi tornán szenvedett balesetet (1450), a műtét részletei nem ismeretesek
- Sir Harold Gilles téves értelmezése az orr- és szemsérülésről (1957): The principles and art of plastic surgery.

Piero di Cosimo: cc 1495: *A Satyr mourning over a Nymph* (National Gallery, London)

- 1951-től: Procris halála a kép címe
- állat által kifejezett emóció
- Procris és Cephalos története
- „faun” szerepe?
- tracheotomia ?? szokatlan seb?

Francisco Goya: El Lazarrillo de Tormes (1806 körül) Araoz Collection, Madrid

- „Treatment of diphtheria” címet dr Gregorio Marañón adta (1887-1960)
- Goya fia, Javier adta el a képet, számos tulajdonosa volt
- X25 jobb oldalt alul: 25 ajándék kép a fiának a neje halála (1812) után
- Diphtheria kezelése avagy egy elkallódott régi 16. sz. regény fejezete?

FÜL

Master of the Wenemayer Triptich: Krisztus
születése, XV. század (két juhász microtiával),
Museum of Fine Arts Ghent, oltárrészlet,

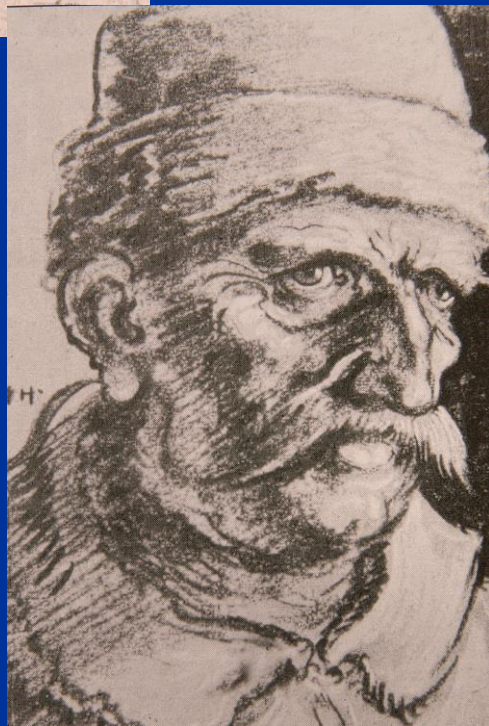

MICROTIA (41 személyből 9-nek)

Microtia, fagyási sérülés

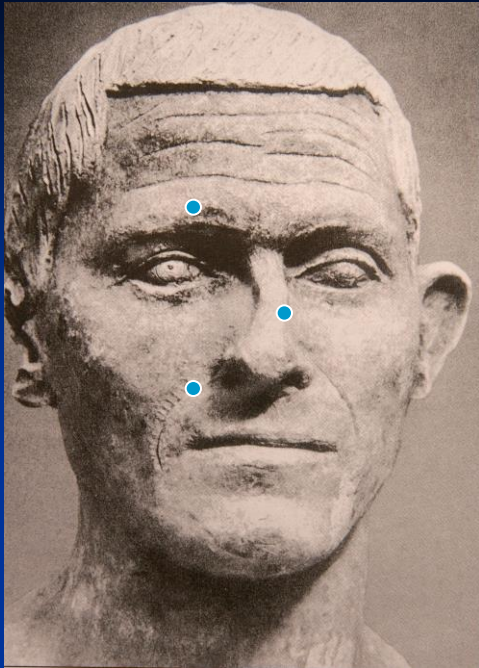

- Albrecht Dürer ca. 1521 :
Egy kicsi angyal portréja
(microtia)

- Wolf Huber ca. 1522:
Bundasapkás férfi
(fagyási sérülés)

Elálló fülek

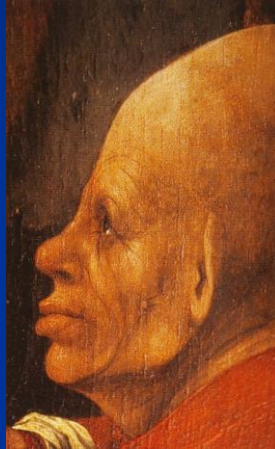

- Etruszk férfifej , i. e. 1. század, Villa Giulia, Róma

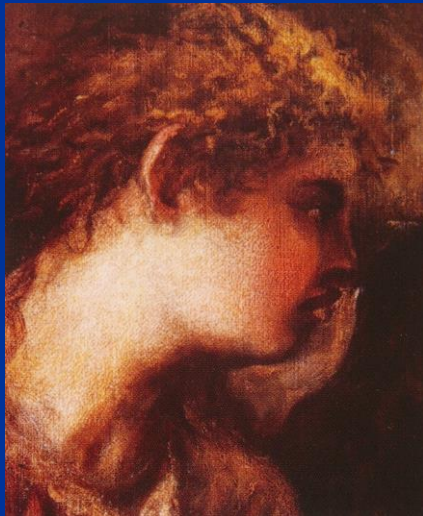

- A pék és a felesége, festett táblakép, Pompei ca. 50-75

Elálló fülek

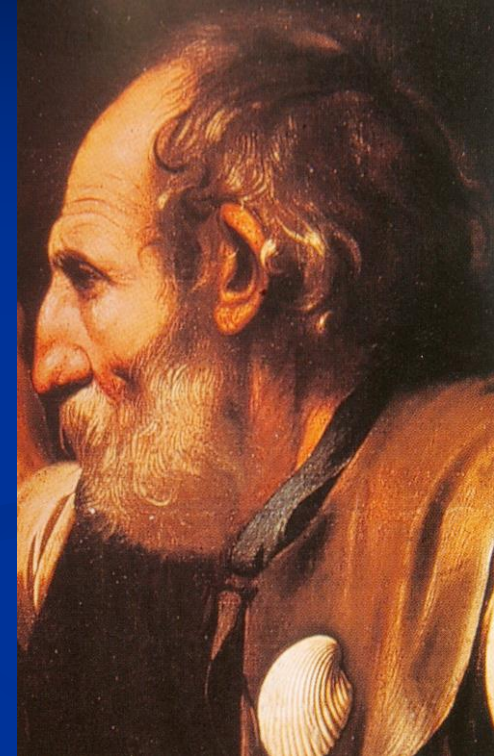

Hieronymus Bosch:
Krisztus Pilátus előtt
(Boijmans Van
Beuningen Museum,
Rotterdam)

Tiziano: Angyali üdvözlet (1565)
Chiesa di San Salvdor (Velece)

Elálló fül

- Caravaggio (1573-1610): Supper at Emmaus (London, National Gallery), 1601
- Feltámadás utáni kenyérszentelés, áldás, 2 tanítvány és Jákob

Elálló föl

Rembrandt: Krisztus
kivezeti a pénzváltókat a
templomból (1626).
Puskin Múzeum,
Moszkva

Elálló fül

Ferdinand Bol (1616-80): Four
principals of the leprosarium of
Amsterdam (részlet) (1649)
Rijksmuseum

Otto Dix (1891-69):
Gyufaárus fiú
Kunsthalle, Mannheim)

Fülfájdalom, fülzúgás

F. Goya (1746-1828):
Soplones (Fújók), 48.
tábla 'Los Caprichos',
késői 18. sz. (színes
metszet)

1792: stroke, sükettség,
tinnitus

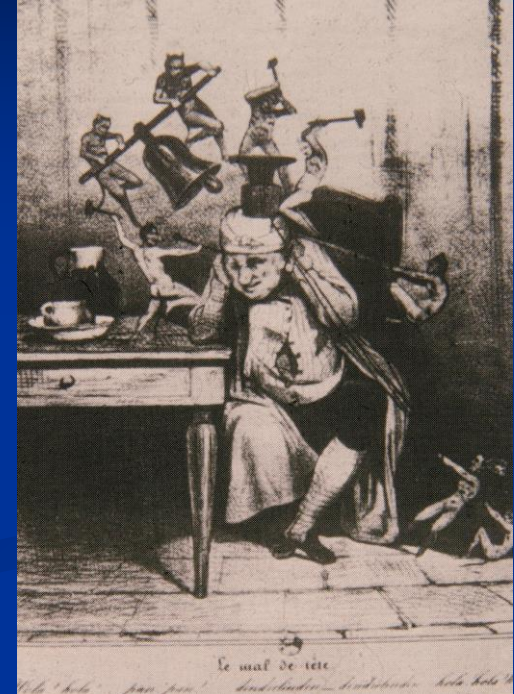
Ólommérgezés (?)

Fülfájdalom és fülzúgás

19. sz.-i karikatúrák

George Cruikshank:
Fejfájás, 1819

Daumier:
„Au....au....!!”
(Le charivari 1833)

Fülsérülések

Bruegel the Elder (1525-69) :
Játszó gyermekek ca. 1560,
Kunshistoriche Museum, Bécs

Bruegel the Younger (1564-1638) :
Két rőzsét kötöző paraszt ca.1560,
Kunshistoriche Museum, Bécs

Fülsérülések

- Vincent van Gogh (1853–1890):
Önarckép bekötött füllel ill Önarckép
bekötött füllel és pipával

- *Arles, 1889 január,
London Courtland Institute and Gallery*

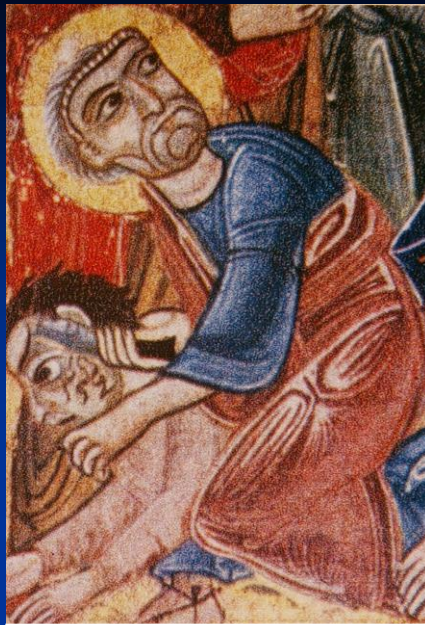

- *Arles, 1889 január, Chicago, Niarchos
Collection)*
- *Jobbra fenn: P van Rijssel: Van Gogh a
halálos ágyán, Auvers-sur-Oise, 1890,
Van Gogh Múzeum, Amszterdam)*

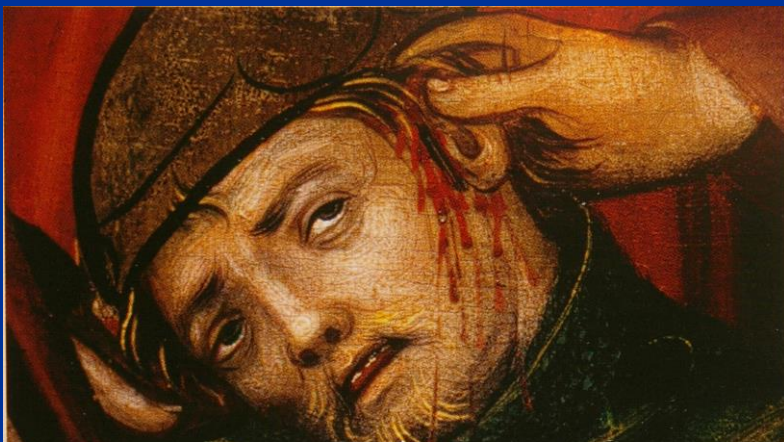
Fülsérülések

*Krisztus elfogása, 1120,
Abbey of St. Gilles-du-Guard,
Provance*

*Júdás csókjája, részlet
Uffizi, Firenze*

*Krisztus elfogása, ca.1400, Nürnbergi Múzeum,
faoltár festmény*

*Weckman: Krisztus letartóztatása (részlet)
ca. 1520, Stuttgarter Múzeum*

Ismeretlen festő: Krisztus elfogása (ca. 1520) Musée des Beaux-Arts de Dijon

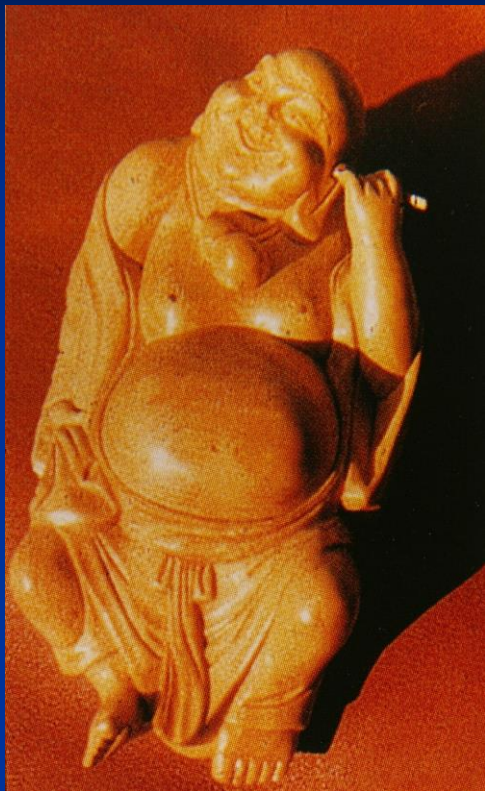

Halláscsökkenés, hallókészülék

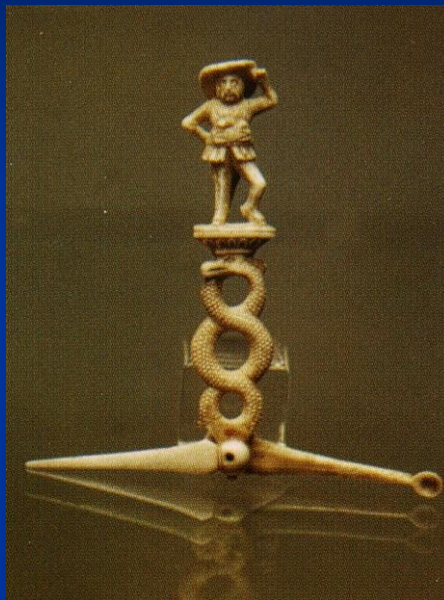

Sir Joshua Reynolds (1723-92):
Önarckép süketen (1775),
Tate Gallery, London

Halláscsökkenés, hallókészülék

Fültisztítás: kínai
elefántcsont szobor, 19.
sz. (Ninive mellett 4000
éves eszközök, Asszíria)

Férfi és nőalak mint fog- és fülpiszkáló
17-18. sz. fordulója
German Museum , History of Medicine,
Ingolstadt. (Fogantatás?)

Halláscsökkenés, hallókészülék

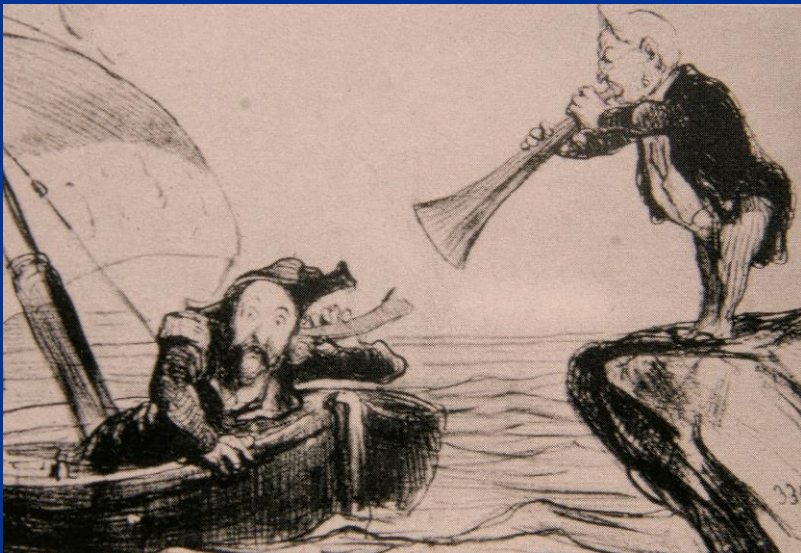

Lynde Powers (1813-43) :
Mrs J.B. Sheldon ca. 1835.
National Gallery of Art,
Washington

Halláscsökkenés, hallókészülék

- Louis Boilly (1761-1845)
„Les Grimaces” (1823/25)
(idős orvosok a litographián)
- Daumier: Fültrombita
„Le Charivari” (1851 okt. 2.)
Politikai töltetű litographiák kora
- Napoleon elnöki újraválasztására utal
*„I just told you, it's not
yet the moment to go ashore !...”*

Arcidegbénulás

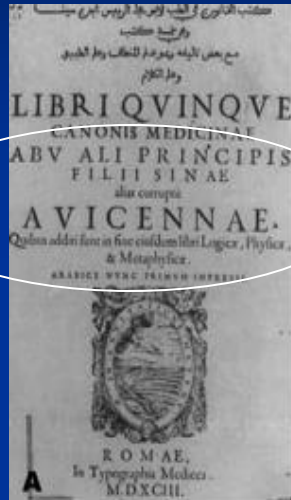

- Perui agyagszobor a Chimu periódusból (800-1470) (előtte Moche periódus)

- Nicolas de Leyde (1462-1473)
Férfifej, bénult arccal
(Strausbourgi Múzeum)

Arcidegbénulás

Chimu, Moche, Kolombusz előtti Amerika (Arkansas)

Arcidegbénulás

Adour KK. Mona Lisa
syndrome: solving the enigma
of the Gioconda
smile. *Ann Otol Rhinol*
Laryngol 1989;98:196-199.

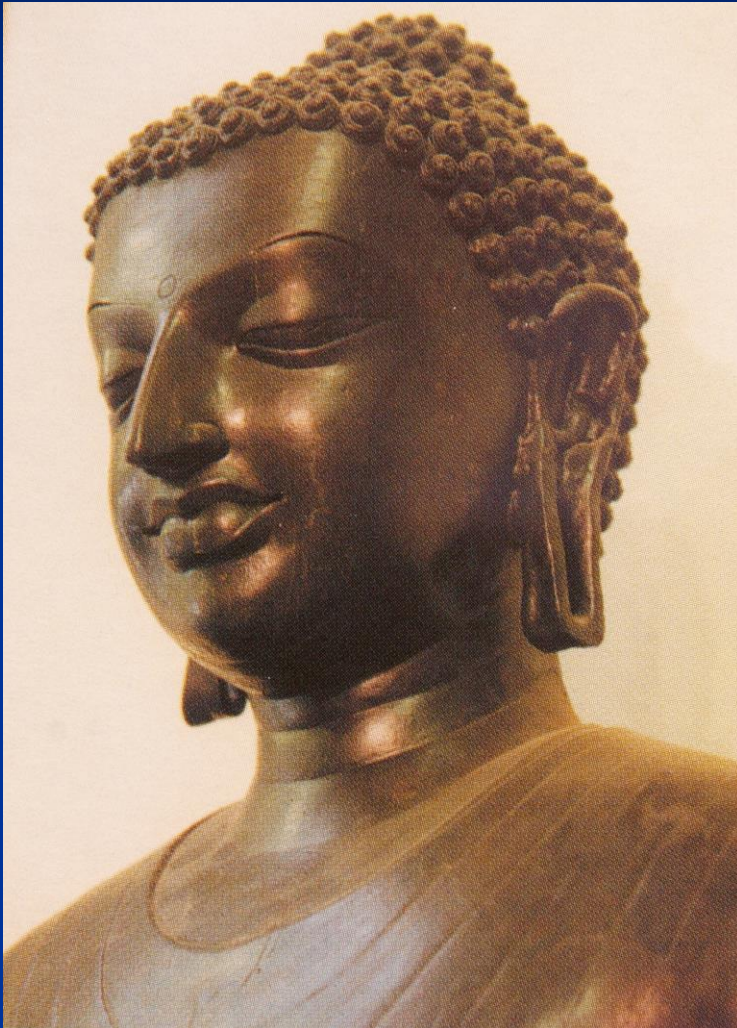
Vertigo

- M. Finney (kortárs)

- Salvador Dali, 1930,
privát tulajdonban

Piercing

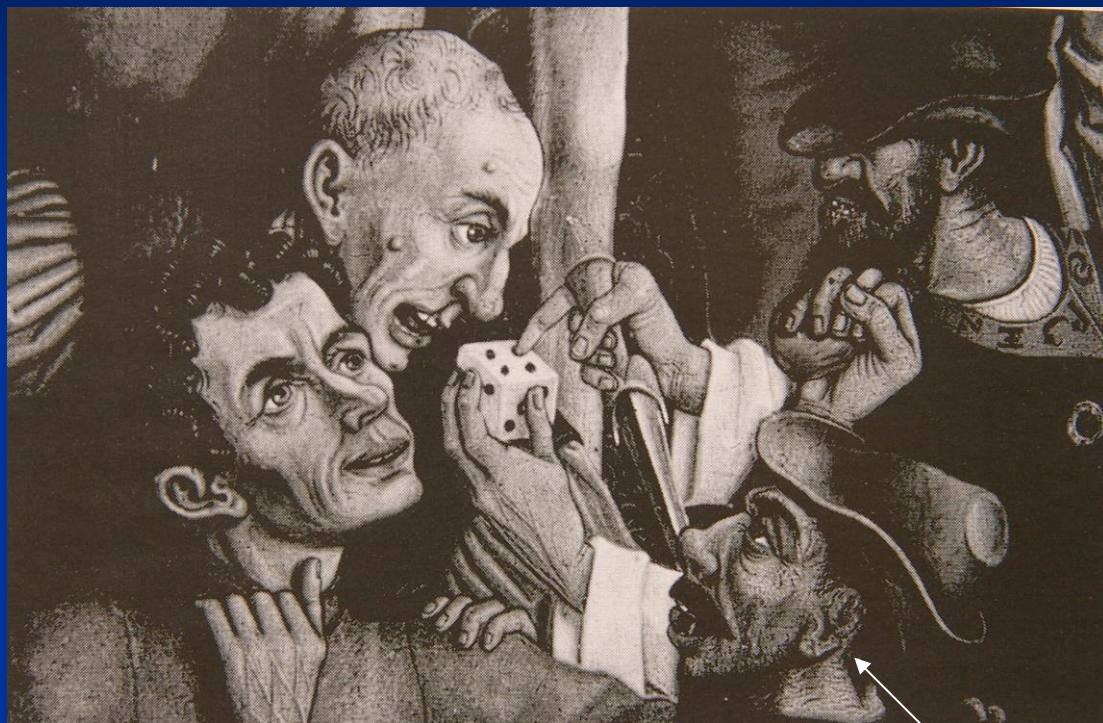
- Buddha, Art Gallery Birmingham, 7. sz.
- Piercing veszélyét (tetanus) ismerték
- 2 magyarázat:
védekezés, bölcsesség

Karfiol fül

- Apollonius: Pugelist
- 50 b.c. (hellenisztikus kor), öregedő boxoló bronz szobra
- Róma, National Museum

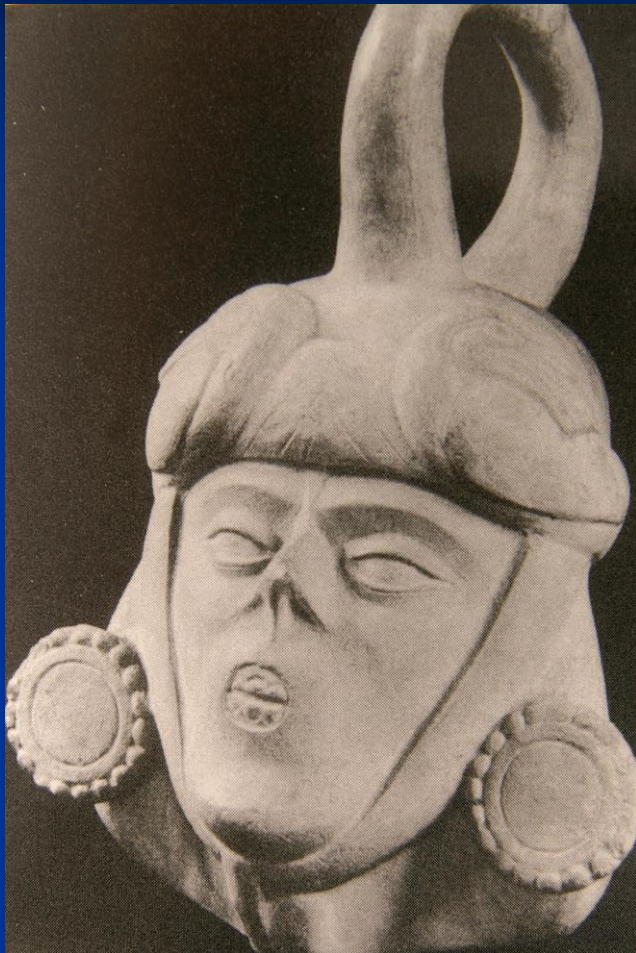
Karfiol fül

- Kempten mester: Keresztre feszítés (részlet)
1460-70 körül, (részlet 4 szolgával)
Nünbergi Múzeum

ORR

Amputált és mesterséges orrok

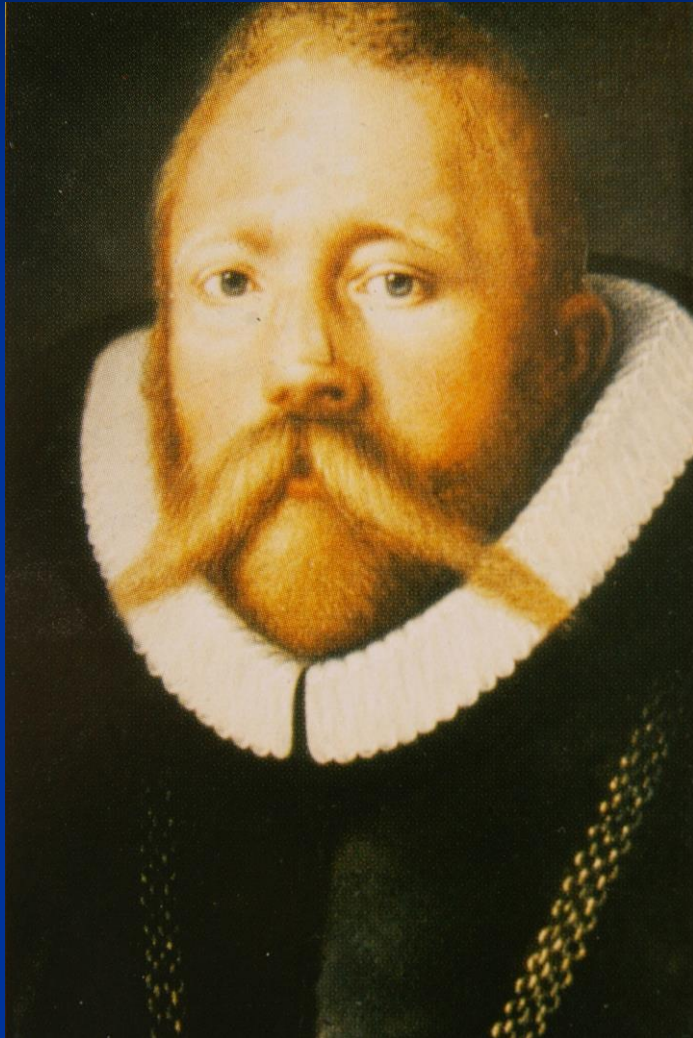

Moche kultúra, Peru: portré váza
amputált orral, ajkakkal
Etnológiai Múzeum, Berlin

Sandro Botticelli (1444-1510):
illusztráció (Mediciek) az Isteni
színjátékhoz (Dante) (Pokol)

Amputált és mesterséges orrok

Gemperlin: **Tycho Brache**
(1546-1601) és
orrprotézise
(Roskilde Cloister, Dánia), 1566

1566: párbaj Manderup Parsbjerg-el
Rostock-ban tanult
Először viasszal pótolta
Később réz-ezüst ötvözzel

Exhumálás 1901-ben

Amputált és mesterséges orrok

Szemüveghez csatolt orrprotézis
(Optikai Múzeum, Oberkochen)

Réz és égetett agyag összeragasztva

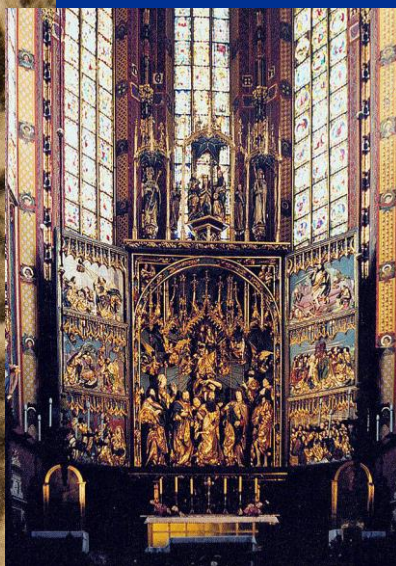
Korábban: fenyő, pergamen és sárgaréz alapanyagok

Nasalis infectiók

(lepra, Nagy Sándor katonái)

Veit Stoss (1450-1533):ördögi
fej, Krakkó, Mária Katedrális
(megbélyegzés)

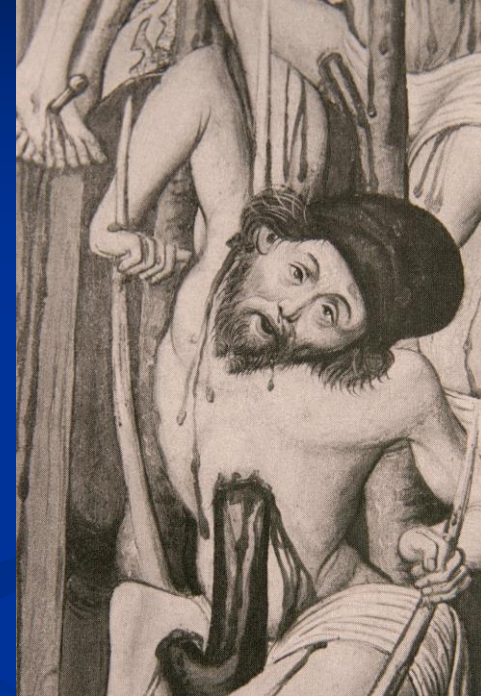

Bartholomeaus Angelicus:
miniature a XV. századból, Párizs,
Nemzeti Könyvtár

Orrvérzés

Agyagedény, Moche kultúra, Peru, 200-700: rab levágott és vérző orral (Etnológiai Múzeum, Berlin)

Berki: 1000 mártír, Magyar Nemzeti Galéria
Része a Mária Magdaléna oltárképnek

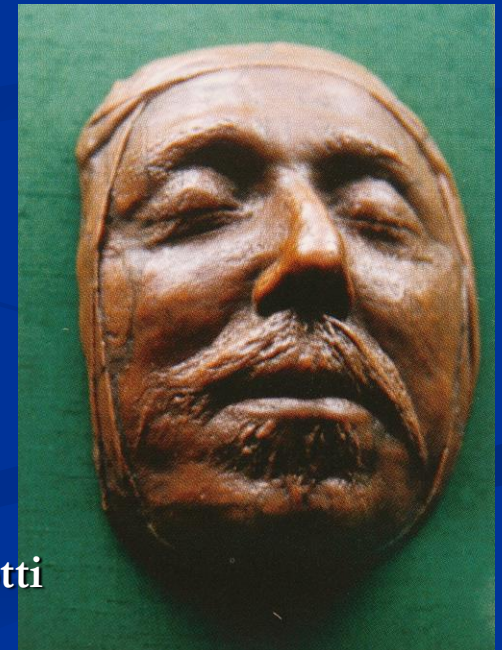
Septum deviáció, ferde orrpiramis

Római urna, 1. vagy 2. század
Ásatás Kölnben, Luxemburg u. 150,
Kölni Römisch Múzeum

Van Gogh 1853-1890:
Egy színész portréja
(1888), Kröller-Müller
Museum, Otterlo

Oliver Cromwell halotti
viasz maszkja (1658)
British Museum, London

Septum deviáció, ferde orrpiramis

A. Dürer: Conrat Verkell
portréja (1508)

Lorenz Strauch (1554-1630) Jakob Praun
Nürnbergi Múzeum (1617)

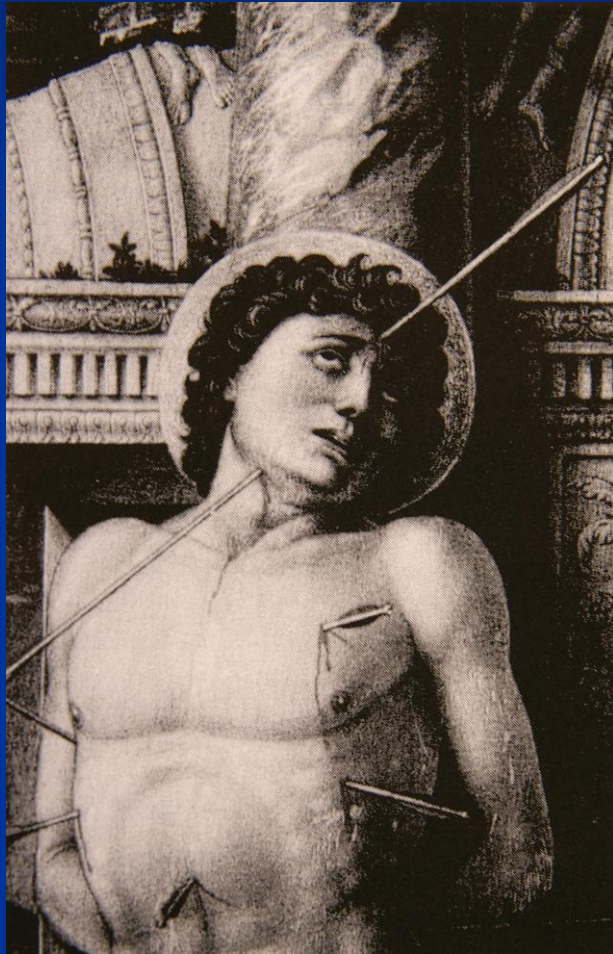
Rhinophyma

Gustave Dore: Pap
rhinophymával, fametszet
1854-ből, illusztráció
Francois Rabelais „Gargantua
and Pantagruel” c. verses
művéhez

FEJ-NYAKI RÉGIÓ

Mantegna: Szent Sebestyén mártíromsága (1457)

Kunsthistorisches Museum,
Vienna

Császári gárdatiszt,
Diocletianus kegyeltje, de
hű keresztény is. (Irene
és Lucina)

Weckman: Szent Sebestyén mártíromsága (faszobor, Mannheimi Múzeum)

**Bruyn the Elder (1493-1555): Szent Luca
mártíromsága
Wallraf-Richartz Museum, Köln)**

Szüzségét Szent Ágnesnek ajánlotta, Diocletianus szicíliai helytartója ölette meg

Az ártatlanok meggyilkolása

14. sz. közepe

Palazzo dei Conservatori,
Roma

(Betlehemi
gyermekgyilkosság
ábrázolása)

Heinrich Parler (1380 körül)

Az ártatlanok meggyilkolása (Ulmi Katedrális)

Hieronymus Bosch (1450-1516): „Hay wagon”

Egy paraszt meggyilkolása
(Madrid, Prado)

Struma

- Ismeretlen festő: A kereszt cipelése, Wallraf-Richartz Museum, Köln, 1470/90 körül

- Jacomo Valencia: Krisztus feltámadása 1509 körül (Alpok)

Parotis (és szemhéj) tumor

- 6. század, szobor
Veracruzból (Mexico)
(szemhéj melanoma?)

Judit lefejezi Holofernest (apokrif történet)

Gentilischi(Museo
Nazionale,
Capodimonde)
1612)

Caravaggio
(Galerie Nazionale
Arte Antiquo, Roma
1599

Boticelli: Judit
visszatérése
1470

**A Kék farmervásznak mestere:
Utcagyerek lepénnyel
(1680-90 körül) Párizs, Galerie Canesso**

Köszönöm a figyelmet !

